

کردن را به دست خواهد آورد.

اما این همه‌ی مطلب نیست. هیچ موجودی در حد انسان نوع دوست نیست. ما کارهای خیریه می‌کنیم، صندلی خود را در اتوبوس به یک سالمند می‌دهیم و کارهایی که به ندرت پاداشی جز یک احساس خشنودی درونی دارند.

ریشه‌های نوع دوستی در طفولیت

مترجم حامد کاظمی

دانشمندان ثابت کرده‌اند که حس نوع دوستی از حدود ۱۸ ماهگی در کودک بروز می‌یابد.

این یک بررسی ساده بود که برای مشاهده‌ی پیشرفت سطح بالای مغز صورت گرفت. هنگامی که پژوهش‌گر روانشناس، فلیکس وارنکین، مشغول آویختن لباس‌ها روی بند بود یکی از گیره‌های لباس از دستش رها شد و به زمین افتاد. نوار ویدئو نشان می‌دهد که چگونه یکی از کودکان به چهره‌ی فلیکس و سپس به گیره‌ی افتاده روی زمین می‌نگرد و سپس به سرعت، چهار دست و پا، به سمت آن رفته‌آن را برداشته و به پای او فشار می‌آورد و مشتاقانه گیره را به او می‌دهد.

در طول زمان هر گاه وارنکین گیره‌ای را به زمین انداخت یا مدادش را گم کرد و... هر یک از ۲۴ کودک به سرعت به کمکش آمدند ولی این رویداد هنگامی به وقوع می‌پیوست که او واقعا به کمک نیاز داشت.

طبق گزارش وارنکین از موسسه‌ی انسان‌شناسی تکاملی ماکس پلانک، هنگامی که او عمداً گیره‌ای را می‌انداخت یا مدادش را به زمین پرت می‌کرد، کودکان عکس‌العملی از خود نشان نمی‌دادند.

برای داشتن حس نوع دوستی، کودکان باید توانایی شناختی لازم برای درک هدف افراد و آنچه وارنکین "انگیزه‌ی پیش-اجتماعی" می‌نامد، داشته باشند. وقتی که این دو توانایی در ۱۸ ماهگی یا حتی زودتر در کودک بوجود بیاید، کودک توانایی کمک

جانوران نیز گاهی همکاری می‌کنند؛ با این حال اعمال آنها هدفمند است و به عنوان مثال، تعقیب شکار یا دفاع را شامل می‌شود. اما دانشمندان مثال‌هایی را در سایر نخستین‌ها به ویژه میمون‌ها ذکر می‌کنند که رفتارهایی انسان‌گونه نشان می‌دهند؛ مانند گوریلی که یک بچه‌ی سه‌ساله را که در قفسش افتاده بود نجات داد.

با این وجود، مشاهدات صورت گرفته به درستی انگیزه‌ی این حیوانات را نشان نمی‌دهند. به همین منظور، برای بررسی ریشه‌های تکاملی نوع دوستی و همکاری، وارنکین این گروه از جانوران را مورد بررسی قرار داد.

در نتیجه به دست آمده نشان داده شد که شامپانزه‌های ۳ تا ۴ ساله برای برگرداندن یک شیء افتاده کمک کرده‌اند، ولی نه به سرعت کودکان و نه هنگامی که کار مانند برداشتن مداد از درون یک جعبه، کمی سخت شده بود. پس نمی‌توان استدلال کرد که شامپانزه این کار را به علت وجود حس همدلی انجام می‌دهد.

منبع:

Psychology in the news

<http://www.psycport.com>.

Roots of altruism showing in babies' helping

hands. Associated Press; March 02, 2006

